

สถานภาพการวิจัยวรรณกรรมจีนในผลงานวิชาการ ในรอบทศวรรษ (พ.ศ. 2553 – 2563)
Tanning the research of Chinese literature in academic works over the
decades (2010 - 2020)

He Xiao hua^{1*} และพัชลินจ์ จินนุ่น²

He Xiao hua^{1*} and Phatchalin Jeennoon²

¹ นักศึกษาระดับปริญญาโท, หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาภาษาไทย, มหาวิทยาลัยทักษิณ

¹ Graduate student, Master of Arts Program, Department of Thai, Thaksin University.

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., อาจารย์สาขาวิชาภาษาไทย, คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยทักษิณ

² Asst. Prof. Dr., Thai Languages Section, Faculty of Humanities and Social sciences, Thaksin university.

*Corresponding author, E-mail: mrrao0815@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานภาพการวิจัยวรรณกรรมจีนในผลงานวิชาการ
ในรอบทศวรรษ (พ.ศ. 2553 – 2563) ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงเอกสาร รวบรวมข้อมูลบทคัดย่อจากผลงาน
วิชาการต่าง ๆ ในระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษา โดยเก็บจากผลงานวิจัยกับบทความวิชาการเป็นหลัก
นำเสนอเชิงพรรณนาวิเคราะห์ ผลการศึกษาพบว่า มีงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับวรรณกรรมจีน จำนวน
20 เรื่อง ทั้งหมด 11 สถาบัน โดยมีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร มหาวิทยาลัย
ศิลปากรศึกษาวรรณกรรมจีนมากที่สุด สาขาวิชาที่นิยมใช้ข้อมูลวรรณกรรมจีน คือ สาขาวิชาภาษาจีน
ตามด้วยสาขาภาษาไทย สาขาภาษาและการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม ทั้งนี้พบว่า นิสิตนักศึกษาระดับ
ปริญญาตรี และบัณฑิตศึกษามีความสนใจวิเคราะห์ตัวบทวรรณกรรมจีนเป็นส่วนใหญ่ ประเภทของ
วรรณกรรมจีนที่นักวิจัยนิยมใช้ในการศึกษา คือ วรรณกรรมจีนอิงประวัติศาสตร์ ประเด็นที่นักวิจัยใช้ใ
การวิจัยวรรณกรรมจีน มีทั้งการศึกษาเชิงเปรียบเทียบ การศึกษาองค์ประกอบวรรณกรรม การศึกษา
ภาษา การศึกษาเชิงสุนทรียศาสตร์ การศึกษาตัวละคร และการศึกษาเชิงสังคม โดยนักวิจัยส่วนมากนิยม
ศึกษาจากตัวบทต้นฉบับเป็นส่วนใหญ่

คำสำคัญ: วรรณกรรมจีน, สถานภาพการวิจัย

Abstract

This article aims to study the status of Chinese literature research in academic works in the decades (2010–2020). Collect abstract data from academic works at undergraduate and postgraduate levels, based primarily on research and academic articles. Analytical Presentation The results showed that there were 20 studies of Chinese literature, in total, 11 institutions with Kasetsart University. Naresuan University Silpakorn University studied Chinese literature the most, the most popular subjects for Chinese literature were Chinese disciplines, followed by Thai language and intercultural communication. The type of Chinese literature that researchers prefer to study is chinese literature based on history. Issues used by researchers in Chinese literature research There are both comparative studies. Study of literary elements, language studies, aesthetic studies Most researchers study the original script.

Keywords: Chinese Literature, Research Status

บทนำ

วรรณกรรมจีนเป็นวรรณกรรมที่สะท้อนถึงความเป็นมาของสังคม ความผูกพันปิตุภูมิ และเป็นสิ่งที่สังคมจีนยอมรับ ซึ่งถ่ายทอดมาตั้งแต่สมัยอดีตไปยังปัจจุบัน ทั้งนี้ ชิดทหัย ปุยะติ (2554 : 14) กล่าวถึงลักษณะเด่นของวรรณกรรมจีนในประเทศไทยว่า วรรณกรรมจีนโพ้นทะเลในประเทศไทยถือเป็นผลิตผลแห่งการผสมผสานทางวัฒนธรรมระหว่างวัฒนธรรมจีนและวัฒนธรรมไทย การหลอมรวมทางวัฒนธรรมดังกล่าวส่งผลให้วรรณกรรมมีลักษณะเด่นที่สำคัญ 6 ประการคือ การนำเสนอแนวคิดสังคมนิยมผ่านงานเขียนสะท้อนสังคม การพรรณนาถึงความรักความผูกพันต่อดินแดนมาตุภูมิ การถ่ายทอดวัฒนธรรมและปรัชญาจีนโบราณ การแฝงหลักธรรมทางพุทธศาสนาเป็นคติสอนใจ การสร้างสีสันงานเขียนด้วยคำศัพท์และสำนวนจีนแต่จี๋ว และการใช้แม่น้ำเจ้าพระยาเป็นสื่อถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึก

วรรณกรรมจีนปรากฏในพื้นที่ต่าง ๆ ส่งอิทธิพลต่อประเทศต่าง ๆ ในอาเซียน โดยเฉพาะวรรณกรรมจีนสมัยใหม่ ดังที่ไพรินทร์ ศรีสินทร (2560 : 1-2) ได้กล่าวไว้ว่า วรรณกรรมจีนโพ้นทะเลในประเทศไทยแถบอาเซียนได้รับอิทธิพลจากวรรณกรรมจีนสมัยใหม่ โดยเฉพาะ แนวการเขียนแบบสังคมนิยม เนื้อหาของวรรณกรรมจีนโพ้นทะเลในช่วงแรกมุ่งเน้นการต่อต้านลัทธิล่าอาณานิคมและระบอบศักดินาเช่นเดียวกับแนวคิดหลักของวรรณกรรมจีนสมัยใหม่ โดยมีพื้นที่เผยแพร่ในหนังสือพิมพ์จีนที่นักเขียนชาติพันธุ์จีนเหล่านั้นพำนักอยู่ จากนั้นวรรณกรรมจีนโพ้นทะเลแต่ละประเทศในอาเซียนได้มีพัฒนาการต่อเนื่องจนกระทั่งมีอัตลักษณ์เป็นของตนเอง

ปัจจุบันมีการนำวรรณกรรมจีนไปวิจัยกันอย่างแพร่หลาย โดยมีการรวบรวมองค์ความรู้ไว้บ้างแล้ว แต่ไม่ต่อเนื่องถึงปัจจุบัน คือ วิมลรัตน์ วศินนิตวิงษ์ (2560) ศึกษาสถานภาพการศึกษาวรรณคดีจีนสมัยใหม่และวรรณคดีจีนร่วมสมัยในประเทศไทย ตั้งแต่ พ.ศ. 2520 จนถึง พ.ศ. 2555 โดยมุ่งศึกษาและรวบรวมข้อมูลของวรรณคดีจีนสมัยใหม่และวรรณคดีจีนร่วมสมัยที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในรูปแบบวิทยานิพนธ์และบทความที่ตีพิมพ์ลงในวารสารวิชาการเป็นหลัก เพื่อสร้างสรรค์งานวิจัยในด้านวรรณคดีจีนสมัยใหม่และวรรณคดีจีนร่วมสมัย แต่ไม่ได้เน้นในการรวบรวมและศึกษาไปถึงวิธีการใช้แนวคิดทฤษฎี สถาบันกับสาขาต่าง ๆ ที่ใช้ข้อมูลภาษาจีน ประเภทข้อมูลที่ศึกษา ฯลฯ ผู้วิจัยจึงสนใจวิเคราะห์สถานภาพการวิจัยภาษาและวรรณกรรมจีนในช่วง พ.ศ. 2553-2563 ซึ่งเป็นเวลาที่ทันสมัยกับปัจจุบัน เนื่องจากวรรณกรรมจีนอิทธิพลต่อสังคมไทยอย่างมาก และเป็นที่ได้รับความนิยมในสังคมไทยอีกด้วย

สิ่งที่น่าสนใจและสำคัญที่สุด คือ ช่วงเวลาดังกล่าวมีการนำเสนอภาษาและวรรณกรรมจีนที่สามารถเอาไปต่อยอดและสร้างสรรค์อีกมากมาย คาดว่าจะเป็นแนวทางที่ดีสำหรับนักวิจัยที่มีความสนใจในด้านวรรณกรรมจีน ผู้วิจัยจึงเลือกช่วงเวลานี้มาทำการวิจัย หวังว่าผลการวิจัยของบทความเรื่องนี้จะเป็นประโยชน์และแนวทางเพื่อให้นักวิจัยรุ่นหลังเห็นแนวทางในการวิจัยด้านวรรณกรรมจีนต่าง ๆ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อสังเคราะห์สถานภาพการวิจัยวรรณกรรมจีนในผลงานวิชาการ ในรอบทศวรรษ (พ.ศ. 2553 – 2563)

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากงานวิจัยประเภทวิทยานิพนธ์ วารสาร และบทความวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวรรณกรรมจีนจากสาขาวิชาภาษาจีน และสาขาอื่นที่ใช้ข้อมูลวรรณกรรมจีน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือ บทคัดย่องานวิจัยรวมทั้งวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ การค้นคว้าอิสระ และบทความวิจัยกับวารสารที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในช่วง พ.ศ. 2553-2563 บทคัดย่อนี้ ประกอบด้วยข้อมูลวัตถุประสงค์ของงานวิจัย ประเภทของงานวิจัย ระเบียบวิธีวิจัยที่ใช้ ประเด็นหรือความคิดที่ใช้ในการศึกษา และข้อมูลของสาขาวิชาที่มหาวิทยาลัยของผู้ทำวิจัยด้วย โดยคัดเลือกข้อมูลตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ อาศัยข้อมูลที่ปรากฏในการสืบค้นทางอินเทอร์เน็ตของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ โดยนำข้อมูลเหล่านี้มาสังเคราะห์สถานภาพการวิจัยภาษาและวรรณกรรมจีน นำเสนอข้อมูลผ่านวิธีพรรณนาวิเคราะห์ เพื่อเป็นข้อมูลและประโยชน์ให้กับนักวิจัยรุ่นหลังสำหรับการพัฒนาและสร้างสรรค์การวิจัยด้านวรรณกรรมจีน

ผลการวิจัย

จากการรวบรวมบทความวิจัยภาษาและวรรณกรรมจีนในผลงานวิชาการในรอบ พ.ศ. 2553 - 2563 ผู้วิจัยพบงานวิจัย จำนวน 20 เรื่อง โดยแปลงประเด็นการวิเคราะห์เป็น ประเด็น คือ สถาบันและสาขาวิชาที่วิจัยโดยใช้วรรณกรรมจีน ประเภทของวรรณกรรมจีนที่มาวิจัย แนวคิดและประเด็นที่ใช้ในการวิจัยวรรณกรรมจีน กับสื่อและระเบียบวิธีวิจัยที่ใช้ในการวิจัยวรรณกรรมจีน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. สถาบันและสาขาวิชาที่วิจัยโดยใช้วรรณกรรมจีน

งานวิจัยวรรณกรรมจีนตามสถาบันและสาขาวิชาพบว่า สถาบันที่ใช้ข้อมูลวรรณกรรมจีนมีทั้งหมด 11 สถาบัน คือ 1) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 3) มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ 4) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 5) มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี 6) มหาวิทยาลัยศิลปากร 7) มหาวิทยาลัยนเรศวร 8) มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ 9) มหาวิทยาลัยขอนแก่น 10) มหาวิทยาลัยราชภัฏ เชียงราย 11) มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ดังรายละเอียดในตาราง

ตารางที่ 1 ภาพรวมสถาบันและสาขาที่มีการวิจัยวรรณกรรมจีน

สถาบัน	ประเภทงานวิจัย		ค่าเฉลี่ย (ร้อยละ) ของงานวิจัย	สถาบัน/สาขาวิชา/เรื่อง
	รายงานวิจัย(เรื่อง)	บทความวิชาการ(เรื่อง)		
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	1	1	10	สาขาวิชาประวัติศาสตร์ 1 เรื่อง สาขาภาษาอังกฤษและภาษาศาสตร์ 1 เรื่อง
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	-	4	20	สาขาวิชาภาษาจีน 3 เรื่อง สาขาวิชาภาษาไทย 1 เรื่อง
มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์	-	1	5	สาขาวิชาภาษาจีน 1 เรื่อง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	-	1	5	สาขาวิชาภาษาจีน 1 เรื่อง
มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี	-	1	5	สาขาภาษาและวรรณคดี ตะวันออก 1 เรื่อง
มหาวิทยาลัยศิลปากร	1	2	15	สาขาวิชาภาษาไทย 2 เรื่อง สาขาวิชาภาษาและการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม 1 เรื่อง
มหาวิทยาลัยนเรศวร	-	3	15	สาขาวิชาภาษาจีน 1 เรื่อง สาขาวิชาภาษาไทย 2 เรื่อง

สถาบัน	ประเภทงานวิจัย		ค่าเฉลี่ย (ร้อยละ) ของงานวิจัย	สถาบัน/สาขาวิชา/เรื่อง
	รายงาน วิจัย(เรื่อง)	บทความ วิชาการ (เรื่อง)		
มหาวิทยาลัยหัวเฉียว เฉลิมพระเกียรติ	-	1	5	สาขาวิชาภาษาจีน 1 เรื่อง
มหาวิทยาลัยขอนแก่น	-	1	5	สาขาวิชาภาษาจีน 1 เรื่อง
มหาวิทยาลัยราชภัฏ เชียงใหม่	-	1	5	สถาบันภาษาและวัฒนธรรม นานาชาติ 1 เรื่อง
มหาวิทยาลัยราชภัฏ พระนคร	-	2	10	สาขาวิชาภาษาจีนธุรกิจ 2 เรื่อง

จากตารางที่ 1 พบสถาบันที่ศึกษาวรรณกรรมจีนมากที่สุด คือ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เนื่องจากเป็นที่นิยมสำหรับนักวิจัยทั้งในสาขาและต่างสาขาที่นำมาศึกษา ได้แก่ สาขาวิชาและสาขาวิชาภาษาไทย พบจำนวน 4 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 20 ของงานวิจัยทั้งหมด รองจากนี้ มีมหาวิทยาลัยศิลปากร พบจำนวน 3 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 15 มหาวิทยาลัยนเรศวร พบจำนวน 3 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 15 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พบจำนวน 2 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 10 มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร พบจำนวน 2 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 10 และงานวิจัยของมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ มหาวิทยาลัยขอนแก่น กับมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ พบสถาบันละเรื่อง คิดเป็นร้อยละ 5

2. ประเภทของวรรณกรรมจีนที่นำมาวิจัย ดังนี้

นอกจากศึกษาข้อมูลสถาบันและสาขาวิชาที่วิจัยโดยใช้วรรณกรรมจีนแล้ว ผู้วิจัยยังได้ศึกษาข้อมูลประเภทของวรรณกรรมจีนที่นำมาวิจัยอีกด้วย ทั้งนี้ พบวรรณกรรมจีนที่นำมาวิจัยจำนวน 4 กลุ่ม ได้แก่ 1) งานวิจัยวรรณกรรมจีนอิงประวัติศาสตร์ 2) งานวิจัยวรรณกรรมจีนสมัยใหม่ 3) งานวิจัยวรรณกรรมแฟนตาซีจีน 4) งานวรรณกรรมจีนที่มีคำขบร้องพื้นบ้านดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 งานวิจัยวรรณกรรมจีนอิงประวัติศาสตร์

งานวิจัยกลุ่มนี้ นักวิจัยศึกษาผ่านพงศาวดารจีน ตำนานจีน วรรณกรรมร้อยกรองจีน โปราณ วรรณกรรมจีนแปล และวรรณคดีจีน ฯลฯ ประเด็นที่ศึกษา ได้แก่ อิทธิพลวรรณกรรมจีนที่มีต่อสังคมไทย พัฒนาการของวรรณกรรมจีนในประเทศไทย บทบาทของตัวละครจากวรรณกรรมจีน และการเปลี่ยนแปลงอัตลักษณ์ของคนจีนในไทยจากวรรณกรรมจีน เป็นต้น งานวิจัยในกลุ่มนี้มีทั้งหมด 12 เรื่อง เช่น ยศไกร ส.ตันสกุล (2558) ศึกษาเรื่อง การผลิตสามก๊ก ในบริบทของสังคมไทยพ.ศ. 2480-2550

บาทยัน อิมสำราญ (2559) ศึกษาเรื่อง มโนทัศน์เรื่อง “อำนาจ” ในวรรณกรรมอิงพงศาวดารจีนเรื่อง “เสียดก๊ก” และพัชรินทร์ อนันต์ศิริวัฒน์ (2562) ศึกษาเรื่อง เม่งเล่กุน : วิเคราะห์บทบาทผู้หญิงที่ปรากฏในวรรณกรรมแปลพงศาวดารจีนเรื่อง ง่วนเฉียว

2.2 งานวิจัยวรรณกรรมจีนสมัยใหม่

งานวิจัยประเภทนี้ นักวิจัยจะศึกษาผ่านตัวบท วิเคราะห์ฉบับวรรณกรรมจีนดัดแปลงที่ปรากฏในสื่อต่าง ๆ งานวิจัยในกลุ่มนี้มีทั้งหมด 6 เรื่อง เช่น ราชกฤษ วงษ์วิลาศ (2563) ศึกษาเรื่อง ภาพแทน “ความเป็นอื่น” ของผู้หญิง : สำนักสตรีกับความป่วยไข้ในวรรณกรรมจีนสมัยใหม่ไพรินทร์ ศรีสินทร (2558) ศึกษาเรื่อง การตอบรับวรรณกรรมจีนสมัยใหม่ของผู้อ่านไทย Yang bo (2558) ศึกษาเรื่อง การเลือกสรรของยุคสมัยที่แตกต่างกัน-โดยวิเคราะห์การดัดแปลงบทละครโทรทัศน์หรือบทภาพยนตร์จากผลงานคลาสสิกวรรณกรรมสมัยใหม่ของจีน

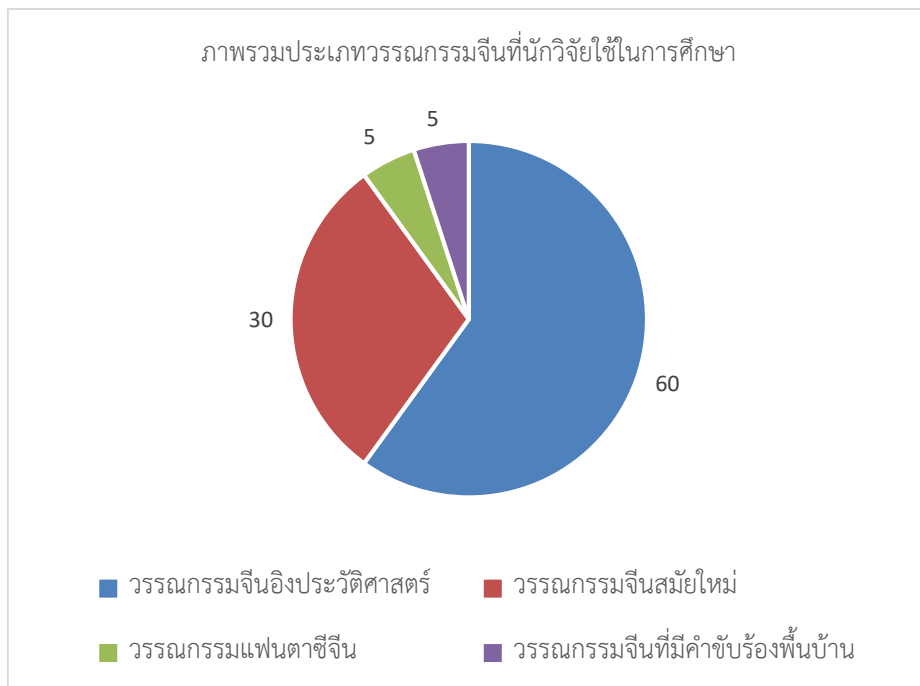
2.3 งานวิจัยวรรณกรรมแฟนตาซีจีน

นักวิจัยศึกษาปัญหาที่พบในการแปลวรรณกรรมแฟนตาซีของจีนเป็นภาษาไทย งานวิจัยกลุ่มนี้พบทั้งหมด 1 เรื่อง ได้แก่ณลิน ลีลานิรมล (2554) ศึกษาเรื่อง การศึกษาปัญหาในการแปลวรรณกรรมแฟนตาซีจีนเป็นไทย

2.4 งานวรรณกรรมจีนที่มีคำขบถร้องพื้นบ้าน

นักวิจัยจะศึกษาวรรณกรรมจีนที่ใช้แสดงงิ้วแต่จิวในสังคมไทย โดยศึกษาในรูปแบบสัมภาษณ์เชิงลึกจากคณะงิ้ว งานวิจัยกลุ่มนี้พบทั้งหมด 1 เรื่อง ได้แก่ อรอนงค์ อินสอาด (2563) ศึกษาเรื่อง การธำรงอัตลักษณ์และความทรงจำร่วมจากวรรณกรรมจีนสำหรับการแสดงงิ้วแต่จิวในสังคมไทย

แผนภูมิที่ 1 แสดงภาพรวมประเภทของวรรณกรรมจีนที่นักวิจัยใช้ในการศึกษา

จากแผนภูมิที่ 1 พบว่า ประเภทวรรณกรรมจีนที่นักวิจัยนิยมนำมาศึกษา คือ วรรณกรรมจีนประเภทอิงประวัติศาสตร์ พบจำนวน 12 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 60 ของงานวิจัยทั้งหมด กลุ่มวรรณกรรมจีนสมัยใหม่ พบจำนวน 6 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 30 กลุ่มวรรณกรรมแฟนตาซีจีน พบจำนวน 1 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 5 และกลุ่มวรรณกรรมจีนที่มีคำขบถร้องพื้นบ้าน พบจำนวน 1 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 5

3. แนวคิดหรือประเด็นที่ใช้ในการวิจัยวรรณกรรมจีน

จากการศึกษาภาษาและวรรณกรรมจีนในผลงานวิชาการพบว่า นักวิเคราะห์บางคนวิเคราะห์ตัวบทและภาพลักษณ์ของตัวละครที่ปรากฏในเรื่อง ส่วนอีกแบบหนึ่งคือ วิเคราะห์ตัวบท หรือนำผลการวิเคราะห์มาเปรียบเทียบกับสังคมปัจจุบัน โดยใช้แนวคิดหรือทฤษฎีมาเป็นเครื่องมือ เพื่ออธิบายแก่นเรื่องคุณค่าต่าง ๆ ให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น ประกอบด้วยแนวคิดย่อยอีกมากมาย เช่น แนวคิดอัตลักษณ์ ประกอบสร้าง ภาพแทน เป็นต้น ผู้วิจัยจะเน้นศึกษาทฤษฎีหลักและประเด็นที่นักวิจัยนำมาวิเคราะห์ในตัวบท ซึ่งถือเป็นแนวทางที่สำคัญสำหรับการนำไปสู่ขั้นตอนการวิเคราะห์ การตีความในชิ้นงานวันข้างหน้าอีกต่อไป ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1 การศึกษาเชิงเปรียบเทียบ

นักวิจัยมักนำประเด็นบางอย่างที่ปรากฏในวรรณกรรมจีนมาเปรียบเทียบกับวรรณกรรมไทย เช่น ด้านแนวคิด ด้านภาษา ฯลฯ งานวิจัยในกลุ่มนี้พบ 1 เรื่อง ได้แก่ ไพรินทร์ ศรีสีนทร (2555) ศึกษาเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบวรรณกรรมแนวสังคมนิยมจีนและวรรณกรรมเพื่อชีวิตของไทย

3.2 การศึกษาโดยใช้แนวคิดสมัยใหม่

นักวิจัยมักศึกษาวรรณกรรมจีนโดยใช้แนวคิดสมัยใหม่ งานวิจัยในกลุ่มนี้พบ 5 เรื่อง เช่น รัชกฤษ วงษ์วิลาศ (2560) ศึกษาเรื่อง บทวิเคราะห์ว่าททกรรมว่าด้วยวรรณกรรมหูซื่อ เน้นวิเคราะห์ตัวบทหรือเนื้อเรื่องเป็นหลัก วิมลรัตน์ วศินนิติวงษ์ (2560) สถานภาพการศึกษาวรรณคดีจีนสมัยใหม่และวรรณคดีจีนร่วมสมัยในประเทศไทย Yang Bo (2558) ศึกษาเรื่อง การเลือกสรรของยุคสมัยที่แตกต่างกันโดยวิเคราะห์การดัดแปลงบทละครโทรทัศน์หรือภาพยนตร์จากผลงานคลาสสิกวรรณกรรมสมัยใหม่ของจีน และบาทหยัน อิ่มสำราญ (2559) ศึกษาเรื่องมโนทัศน์เรื่อง “อำนาจ” ในวรรณกรรมอิงพงศาวดารจีนเรื่อง “เสียดก๊ก” โดยนำกรอบแนวคิดเรื่องอำนาจในทางสังคมศาสตร์ที่ปรากฏในหนังสือ “มโนทัศน์เรื่องอำนาจ” ของรัตนา โตสกุล มาประยุกต์ใช้ในการอธิบายส่วนประกอบต่าง ๆ และสุชาวดี เกษมณี (2554) ศึกษาเรื่อง อัตลักษณ์จีนในสังคมไทยจากวรรณกรรมไทย

3.3 การศึกษาภาษา

นักวิจัยมักศึกษาภาษาที่ผู้แต่งใช้ในการเขียนหรือการใช้คำจากวรรณกรรมจีนแปล เช่น ศึกษาวิธีการแปลคำศัพท์จากฉบับดั้งเดิมเป็นฉบับภาษาไทย หรือศึกษาทัศนคติหรือความคิดจากผู้ใช้ภาษาเพื่อทำความเข้าใจกับข้อมูลในด้านภาษาที่สื่อผ่านวรรณกรรมให้แจ่มชัด งานวิจัยในกลุ่มนี้พบ 3 เรื่อง ได้แก่ Yao Siqi (2560) ศึกษาเรื่องอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ “มนุษย์เป็นสัตว์” กรณีศึกษาในวรรณกรรมจีนเรื่อง

ซ่งกั๊งลิน ลีลานิรมล (2554) ศึกษาเรื่อง การศึกษาปัญหาในการแปลวรรณกรรมแฟนตาซีจีนเป็นไทย และ Chen Jie (2558) ศึกษาเรื่อง ซีโหวยจี้ - ไช้อิว : วิเคราะห์กลวิธีการแปลคำศัพท์ทางวัฒนธรรม เป็นต้น

3.4 การศึกษาเชิงสุนทรียศาสตร์

งานวิจัยในกลุ่มนี้พบ 1 เรื่อง นักวิจัยจะอาศัยประสบการณ์ในการอ่าน การเสพวรรณศิลป์และคุณค่าของเรื่อง เพื่อทำความเข้าใจกับผู้อ่านไทยมีการเสพรับวรรณกรรมจีนสมัยใหม่อย่างไร โดยอาศัยทฤษฎี “สุนทรียศาสตร์แห่งการรับรู้” ของ Wolfgang Iser และ Robert Jauss เช่น ไพรินทร์ ศรีสินทร (2558) ศึกษาเรื่อง การตอบรับวรรณกรรมจีนสมัยใหม่ของผู้อ่านไทย เป็นต้น

3.5 การศึกษาตัวละคร

นักวิจัยในกลุ่มนี้ นิยมนำตัวละครมาวิเคราะห์ในภาพแทนและแง่ต่าง ๆ เช่น วิเคราะห์บทบาทของตัวละครในเรื่อง หรือกลวิธีนำเสนอตัวละครโดยใช้ทฤษฎีมาประกอบการอธิบาย ฯลฯ งานวิจัยในกลุ่มนี้พบ 5 เรื่อง ได้แก่ พัชรินทร์ อนันต์ศิริวัฒน์ (2562) ศึกษาเรื่อง เม่งเล่กุน : วิเคราะห์บทบาทผู้หญิงที่ปรากฏในวรรณกรรมแปลพงศาวดารจีนเรื่อง ง่วนเฉียว และต่อมาในปี พ.ศ. 2563 ศึกษาเรื่อง ฉู่เฉียว : บทบาทความเป็นผู้นำของตัวละครเอกหญิงในวรรณกรรมจีนแปลเรื่องจอมนางजारชน หน่วย 11 รัชกฤษ วงษ์วิลาศ (2563) ศึกษาเรื่องภาพแทน “ความเป็นอื่น” ของผู้หญิง : สำนึกสตรีกับความป่วยไข้ในวรรณกรรมจีนสมัยใหม่ พิณวิไล ปริบูรณ์ (2555) ศึกษาเรื่อง การปรับเปลี่ยนอัตลักษณ์ของคนจีนในไทย : กรณีศึกษาตัวละครคนจีนอพยพในนวนิยายเรื่องลวดลายมังกร และรัฐกาล แก้วเนตร (2561) ศึกษาเรื่อง วิเคราะห์สถานภาพและบทบาทของสตรีที่มีต่อครอบครัวผ่านตัวละครเอกหญิงในวรรณกรรมจีนฉบับแปลไทยเรื่องบุปผาในที่ทอง ฉบับยาขอบ โดยใช้ทฤษฎีวิเคราะห์ ทฤษฎีมนุษยนิยม และทฤษฎีสตรีนิยมเป็นหลักในการทำความเข้าใจวรรณกรรม เป็นต้น

3.6 การศึกษาเชิงสังคม

ในงานวิจัยกลุ่มนี้ นักวิจัยจะศึกษาวรรณกรรมจีนมีผลและอิทธิพลต่อสังคมไทยในด้านต่าง ๆ เช่น ความคิด ค่านิยมที่เปลี่ยนแปลงตามยุคสมัยจนถึงปัจจุบัน งานวิจัยในกลุ่มนี้พบงานวิจัย 5 เรื่อง ได้แก่ ยศไกร ส.ตันสกุล (2558) ศึกษาเรื่อง การผลิตสามก๊ก ในบริบทของสังคมไทย พ.ศ. 2480-2550 ชิดหทัย ปุยะติ (2554) ศึกษาเรื่อง พัฒนาการและลักษณะเด่นของวรรณกรรมจีนโพ้นทะเลในประเทศไทย จรัสศรี จิรภาส (2562) ศึกษาเรื่อง ลักษณะเฉพาะตัวของการแพร่กระจายวรรณกรรมร้อยกรองจีนโบราณของไทยอรอนงค์ อินสอาด (2563) ศึกษาเรื่อง การอ้างอัตลักษณ์และความทรงจำร่วมจากวรรณกรรมจีนสำหรับการแสดงตัวตนในสังคมไทย และภัชฌา สุขประเสริฐ (2563) ศึกษาเรื่อง วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและกลวิธีการแต่งในวรรณกรรมจีนฉบับแปลไทยเรื่อง คนตายยาก ของหยูหัว

จากการศึกษาพบว่า นักวิจัยนิยมศึกษาเชิงสังคมนมากที่สุดพบจำนวน 6 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 30 ของงานวิจัยทั้งหมดการศึกษาเชิงเปรียบเทียบพบจำนวน 1 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 5 การศึกษาพบจำนวน การศึกษาการใช้แนวคิดสมัยใหม่ 5เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 25 การศึกษาภาษาพบจำนวน 3 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 15 การศึกษาเชิงสุนทรียศาสตร์พบจำนวน 1 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 5 และการศึกษาตัวละครพบจำนวน 5 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 25 และการศึกษาเชิงสังคมพบจำนวน 5เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 25 ดังรายละเอียดในตาราง

แผนภูมิที่ 2 แสดงผลการใช้แนวคิดและประเด็นในการวิจัยวรรณกรรมจีน

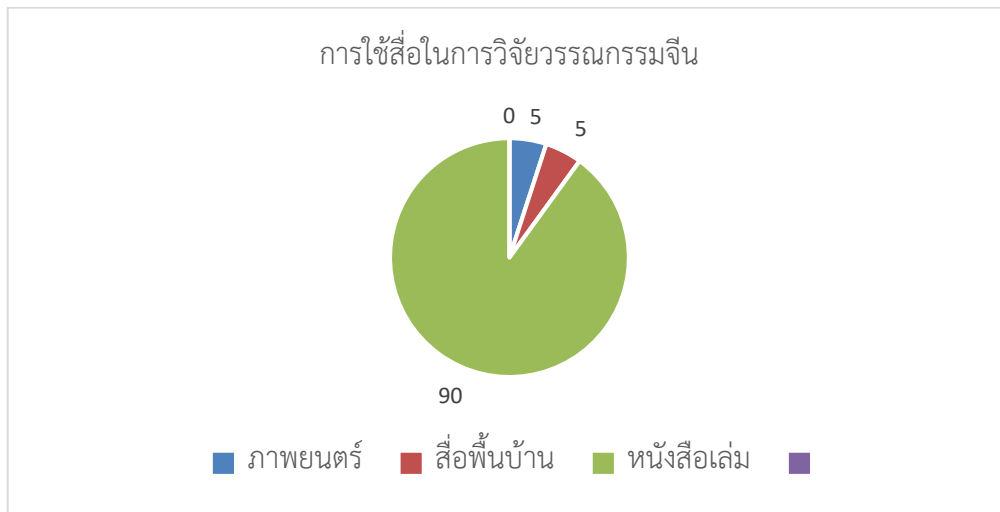

จากแผนภูมิที่ 2 สามารถเห็นได้ว่า แนวคิดและประเด็นที่ได้รับความนิยมในกลุ่มนักวิจัยมากที่สุด คือ การศึกษาโดยใช้แนวคิดสมัยใหม่ การศึกษาตัวละคร และการศึกษาเชิงสังคม

4. สื่อและระเบียบวิธีวิจัยที่ใช้ในการวิจัยวรรณกรรมจีน

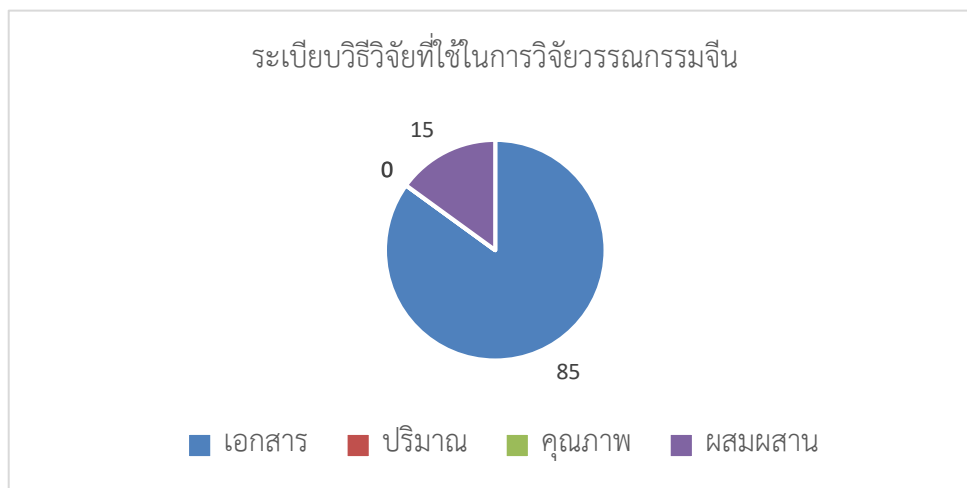
จากศึกษาสื่อที่ใช้ในการวิจัยวรรณกรรมจีน พบจำนวนสื่อ 3 ประเภทที่นักวิจัยนิยมใช้ในการศึกษา ได้แก่ หนังสือเล่มมากที่สุด พบจำนวน 18 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 90 ของงานวิจัยทั้งหมด และสื่อประเภทภาพยนตร์กับสื่อพื้นบ้านอย่างละครเรื่อง คิดเป็นร้อยละ 5 ดังรายละเอียดในตาราง

แผนภูมิที่ 3 แสดงการใช้สื่อในการวิจัยวรรณกรรมจีน

จากการศึกษาระเบียบวิธีวิจัยที่นักวิจัยใช้ในการวิจัยวรรณกรรมจีน พบว่า นักวิจัยนิยมใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงเอกสารมากที่สุด พบจำนวน 17 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 75 ของเรื่องทั้งหมด และอีก 3 เรื่องโดยใช่วิธีการศึกษาแบบผสมผสาน คิดเป็นร้อยละ 15 ในการศึกษาครั้งนี้ ไม่ได้พบงานวิจัยที่ศึกษาในแง่เชิงปริมาณและคุณภาพ ดังข้อมูลในแผนภูมิ

แผนภูมิที่ 4 แสดงระเบียบวิธีวิจัยที่ใช้ในการวิจัยวรรณกรรมจีน

จากข้อมูลระเบียบวิธีวิจัยที่ใช้ในการวิจัยวรรณกรรมจีนพบว่า นักวิจัยโดยส่วนใหญ่จะใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงเอกสารและผสมผสานในการรวบรวมข้อมูล แต่ไม่ได้ค้นพบนักวิจัยที่ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณและคุณภาพ แสดงว่า นักวิจัยมีความนิยมในการศึกษาด้วยบทต้นฉบับเป็นหลัก

สรุปและอภิปรายผล

การวิจัยสถานภาพการวิจัยภาษาและวรรณกรรมจีนในผลงานวิชาการ สถาบันที่นิยมนำวรรณกรรมจีนไปศึกษาและวิจัยมากที่สุด คือ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ รองลงมาคือ มหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยนเรศวร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ มหาวิทยาลัยขอนแก่น และมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย โดยนักวิจัยที่นำวรรณกรรมจีนไปศึกษา มีทั้งนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีและปริญญาโท รวมถึงครูอาจารย์ต่าง ๆ ผลงานวิจัยส่วนใหญ่นิยมใช้ในการศึกษาระดับปริญญาตรี แต่มีแนวโน้มที่นักวิจัยนำวรรณกรรมจีนไปศึกษาในระดับที่สูงขึ้น โดยเฉพาะในงานวิจัยบางเรื่อง ไม่ใช่เพียงแค่อธิบายต้นฉบับหรือฉบับตัดแปลงมาศึกษาอย่างเดียว นักวิจัยบางท่านยังได้ประยุกต์ทฤษฎีที่หลากหลายมาใช้ในการอธิบาย เพื่อทำความเข้าใจกับส่วนประกอบของวรรณกรรมจีนอย่างชัดเจน ส่วนข้อมูลของสาขาปรากฏว่า ผลงานวิจัยโดยส่วนมากจะนิยมในกลุ่มภาษาเท่านั้น แต่ที่น่าสนใจยิ่งกว่านี้คือ สาขาอื่น ๆ เช่น สาขาประวัติศาสตร์ การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม เป็นต้น ก็เริ่มมีความสนใจในด้านการวิจัยวรรณกรรมจีนมากขึ้น

ในประเภทวรรณกรรมจีนที่นำมาวิจัยพบว่า นักวิจัยนิยมศึกษาในประเภทวรรณกรรมอิงประวัติศาสตร์มากที่สุด รองลงมา คือ วรรณกรรมจีนสมัยใหม่ และวรรณกรรมแฟนตาซีจีนกับวรรณกรรมจีนที่มีคำขบถร้องพื้นบ้าน สิ่งที่น่าสนใจที่สุด คือ นักวิจัยนิยมศึกษาจากต้นฉบับเป็นส่วนมาก เพื่อทำความเข้าใจอิทธิพลวรรณกรรมจีนในวรรณกรรมไทย เปรียบเทียบลักษณะหรือกลวิธีต่าง ๆ ระหว่างวรรณกรรมจีนกับวรรณกรรมไทย เช่น วรรณกรรมจีนเรื่อง สามก๊ก ไซอิ๋ว ซ้องกั๋ง และบุพผาในกุนทีทอง เป็นต้น เหตุผลที่ผู้เรียนนิยมนำวรรณกรรมประเภทนี้มาศึกษา อาจเพราะเหมาะกับสถานภาพและหลักสูตรที่ผู้เรียนกำลังศึกษาอยู่ ส่วนประเด็นแนวคิดและประเด็นที่ใช้ในการวิจัยวรรณกรรมจีนพบว่า มีการนำวรรณกรรมจีนมาศึกษาในหลาย ๆ แง่มุม งานวิจัยที่พบมากที่สุด ได้แก่ งานวิจัยที่ศึกษาเชิงสังคม ผู้วิจัยศึกษาผ่านองค์ประกอบต่าง ๆ ของวรรณกรรมและนำข้อคิดมาพิจารณากับสังคมไทยในปัจจุบัน ประเด็นที่ศึกษาน้อย คือ การศึกษาเชิงเปรียบเทียบและการศึกษาเชิงสุนทรียศาสตร์ ที่น่าสนใจ คือ ยังมีนักวิจัยอีกจำพวกหนึ่ง นิยมศึกษาในด้านภาษา ทำให้กระบวนการวิเคราะห์ตัวบทมีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น สำหรับสื่อและระเบียบวิธีวิจัยที่ใช้ในการวิจัยวรรณกรรมจีนพบว่า นักวิจัยนิยมศึกษาจากหนังสือต้นฉบับ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงเอกสารเป็นส่วนมาก ซึ่งมีบางนักวิจัย ใช้วิธีการสัมภาษณ์

ภาพรวมในการศึกษาสถานภาพการวิจัยวรรณกรรมจีนในผลงานวิชาการทำให้เห็นว่า นักวิจัยนิยมศึกษาตัวบทวรรณกรรม เป็นวรรณกรรมประเภทอิงประวัติศาสตร์เป็นส่วนมาก มีนักวิจัยในสาขาและด้านอื่น ๆ ศึกษาวรรณกรรมจีนอย่างไม่ขาดสาย ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยกับวิธีการรวบรวมข้อมูลที่หลากหลาย เพื่ออธิบายวรรณกรรมจีนโดยให้น่าเชื่อถือและถือว่าการตอบรับมิตรภาพอันยาวนานระหว่างประเทศจีนกับประเทศไทย ดังที่ประชาชนทั้งสองประเทศนิยมพูดกันว่า “ไทยจีนมิใช่อื่นไกล เป็นพี่น้องกัน”

เอกสารอ้างอิง

- จรัสศรี จิรภาศ. (2562). “ลักษณะเฉพาะตัวของ การแพร่กระจายวรรณกรรมร้อยกรองจีนโบราณของไทย”, วารสารศิลปศาสตร์ปริทัศน์. 14 (1), 106-118.
- ชิดหทัย ปุยะติ.(2554). “พัฒนาการและลักษณะเด่นของวรรณกรรมจีนโพ้นทะเลในประเทศไทย” วารสารศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี. 7 (2), 71-91.
- เอกลิง พันธุ์เถิงอมร. (2554). เรื่องจีน : พัฒนาการ บทบาท และอิทธิพลในไทย. นครศรีธรรมราช : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราชสืบค้นเมื่อ 23 มีนาคม 2564, จาก <http://dspace.nstru.ac.th:8080/dspace/handle/123456789/277>.
- นลิน ลีลานิมล. (2554). “การศึกษาเปรียบเทียบวรรณกรรมแนวสังขยานิมจีนและวรรณกรรมเพื่อชีวิตของไทย”, Chinese Studies Journal. 4 (4), 84-111.
- บาทยัน อิมสำราญ.(2559). “มโนทัศน์เรื่อง ‘อำนาจ’ ในวรรณกรรมอิงพงศาวดารจีนเรื่อง ‘เสียดก๊ก’”, วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม. 6 (3), 26-33.
- พัชรินทร์ อนันต์ศิริวัฒน์. (2562). “เม่งเล่กุน: วิเคราะห์บทบาทผู้หญิงที่ปรากฏในวรรณกรรมแปลพงศาวดารจีนเรื่อง ง่วนเฉียว”, วารสารมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร. 16 (1), 1-13.
- พัชรินทร์ อนันต์ศิริวัฒน์. (2563). “อุ่เฉียว: บทบาทความเป็นผู้นำของตัวละครเอกหญิงในวรรณกรรมจีนแปลเรื่องจอมนางजारชนหน่วย 11”, วารสารมังรายสาร สถาบันภาษาและวัฒนธรรมนานาชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย. 8 (1), 43-63.
- พิณวิไล ปริบูรณ์. (2555). การปรับเปลี่ยนอัตลักษณ์ของคนจีนในไทย : กรณีศึกษาตัวละครคนจีนอพยพในนวนิยายเรื่องลอดลายมังกร. การค้นคว้าอิสระ การศึกษาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ไพรินทร์ ศรีสินทร. (2555). “การศึกษาเปรียบเทียบวรรณกรรมแนวสังขยานิมจีนและวรรณกรรมเพื่อชีวิตของไทย”, วารสารจีนศึกษา. 5 (5), 49-86.
- ไพรินทร์ ศรีสินทร. (2558). “การตอบรับวรรณกรรมจีนสมัยใหม่ของผู้อ่านไทย”, วารสารจีนศึกษา. 8 (1), 1-23.
- ไพรินทร์ ศรีสินทร. (2560). “วรรณกรรมจีนในอาเซียนจากรำลึกบ้านเกิดถึงบรรเจิดอุดมการณ์และสานสร้างอัตลักษณ์ใหม่”, Journal of Mekong Societies. 13 (1), 125-148.
- ภัสณภา สุขประเสริฐ. (2563). “วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและกลวิธีการแต่งในวรรณกรรมจีนฉบับแปลไทยเรื่อง คนตายยาก ของ หยูหัว”, วารสารคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร. 4 (1), 68-89.
- ยศไกร ส.ตันสกุล. (2558). การผลิตสามก๊ก ในบริบทของสังคมไทยพ.ศ. 2480-2550. วิทยานิพนธ์ การศึกษาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- รัชกฤษ วงษ์วิลาศ. (2560). “บทวิเคราะห์วาทกรรมว่าด้วยวรรณกรรมของหูซื่อ”, วารสารจีนศึกษา. 10 (1), 109-129.
- รัชกฤษ วงษ์วิลาศ. (2563). “ภาพแทน ‘ความเป็นอื่น’ ของผู้หญิง: สำนักสตรีกับความป่วยไข้ในวรรณกรรมจีนสมัยใหม่”, วารสารจีนศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 13 (1), 1-37.
- รัฐกาล แก้วเนตร. (2561). “วิเคราะห์สถานภาพและบทบาทของสตรีที่มีต่อครอบครัวผ่านตัวละครเอกหญิงในวรรณกรรมจีนฉบับแปลไทยเรื่องบุปผาในสีทอง ฉบับขยายขอบ”, วารสารคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร. 2 (2), 131-159.
- วิมลรัตน์ วศินิตวิวงศ์. (2560). “สถานภาพการศึกษาวรรณคดีจีนสมัยใหม่และวรรณคดีจีนร่วมสมัยในประเทศไทย”, วารสารอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. 39 (1), 41-63.
- สุชาติ เกษมณี. (2554). “อัตลักษณ์จีนในสังคมไทยจากวรรณกรรมไทย” ใน เรื่องเติมการประชุมทางวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ครั้งที่ 49: สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. (หน้า 14-24). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์;สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา; กระทรวงศึกษาธิการ;กระทรวงเกษตรและสหกรณ์;กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี; กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม; กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร; สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ;สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- อรอนงค์ อินสอาด. (2563). “การอ้างอัตลักษณ์และความทรงจำร่วมจากวรรณกรรมจีนสำหรับการแสดงजूแต่जूในสังคมไทย”, วารสารคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 37 (2), 258-278.
- Chen Jie. (2563). “ซีโหยวจี้ - ซีอิว: วิเคราะห์กลวิธีการแปลคำศัพท์ทางวัฒนธรรม”, วารสารคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร. 21 (2), 199-206.
- Yang Bo. (2558). “การเลือกสรรของยุคสมัยที่แตกต่างกัน-โดยวิเคราะห์การดัดแปลงบทละครโทรทัศน์หรือภาพยนตร์จากผลงานคลาสสิกวรรณกรรมสมัยใหม่ของจีน”, วารสารจีนศึกษา. 8 (2), 101-134.
- Yao Si qi. (2560). “อุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ ‘มนุษย์เป็นสัตว์’ กรณีศึกษาในวรรณกรรมจีนเรื่องซ่งกั๋ง”, วารสารอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 46 (2), 1-43.